

HEILBRIGÐISSAMÞYKKT

fyrir Eskifjarðarhrepp í Suður-Múlasýslu.

I. KAFLI

A. Almenn ákvæði.

1. gr.

Heilbrigðissamþykkt þessi gildir fyrir lögsagnarumdæmi Eskifjarðarhrepss.

2. gr.

Hreppsnefnd er heimilt að veita undanþágu frá einstökum ákvæðum samþykktarinnar með leyfi heilbrigðisnefndar, ef óhjákvæmilegt þykir vegna aðstæðna eða staðhátta.

3. gr.

Heilbrigðisnefnd skipa 3 menn. Sýslumaður Suður-Múlasýslu og héraðslæknir eru sjálfkjörnir í nefndina, og er sýslumaður formaður hennar. Þriðja nefndarmanninn kýs hreppsnefnd, að loknum hverjum sveitarstjórnarkosningum.

4. gr.

Formaður kveður heilbrigðisnefnd til funda svo oft, sem þurfa þykir og ekki sjaldnar en tvisvar á ári, vor og haust. Skylt er og að kveðja nefndina á fundi, ef einhver nefndarmanna æskir þess.

5. gr.

Heilbrigðisnefnd kýs fundarritara úr sínum hópi og heldur gerðabók. Skulu í hana skráðar fundargerðir svo og kærur, sem nefndinni berast.

6. gr.

Formaður sér um, að fyrirmælum og samþykktum heilbrigðisnefndar sé framfylgt. Þó getur hann neitað að sjá um framkvæmd þeirra, og skal málinu þá skotið til hreppsnefndar. Ef hún samþykkir fyrirmælin, er formanni skylt að hlíta þeim úrskurði.

7. gr.

Ágreiningi um heilbrigðisráðstafanir, milli heilbrigðisnefndar eða héraðslæknis annars vegar og hreppsnefndar hins vegar, má skjóta til yfirstjórnar heilbrigðismála.

8. gr.

Hreppsnefnd er heimilt, ef heilbrigðisnefnd telur það æskilegt, að ráða sérstakan heilbrigðisfulltrúa. Skal hann þá starfa samkvæmt erindisbréfi, er hreppsnefnd setur honum í samráði við heilbrigðisnefnd. Heilbrigðisfulltrúi situr fundi heilbrigðisnefndar.

9. gr.

Á fjárhagsáætlun hreppsins skal jafnan í samráði við heilbrigðisnefnd veitt nokkur fjárhæð, er heilbrigðisnefnd getur ráðstafað til nauðsynlegra heilbrigðisframkvæmda svo og til greiðslu kostnaðar vegna bréfaskrifta og bókhalds. Að öðru leyti skal jafnan leita samþykkis hreppsnefndar, áður en framkvæmdir eru hafnar, sem hafa útgjöld í för með sér.

Heilbrigðisnefnd getur þó á eindæmi sitt látið gera umbætur, sem ekki þola bið, en leita skal þá samþykkis hreppsnefndar, svo fljótt sem við verður komið.

B. Um hlutverk og valdsvið heilbrigðisnefndar.

10. gr.

Heilbrigðisnefnd skal sjá um, að haldin séu ákvæði samþykktar þessarar svo og laga og reglugerða, er að heilbrigðismálum lúta. Hún skal yfirleitt vera á verði um allt það, er varðar heilbrigði og hollustuháttu á samþykktarsvæðinu og setur um það, í samræmi við lög og reglur, fyrirmæli, sem öllum, er hlut eiga að máli, er skylt að hlíta.

Nefndinni skal heimilt að rannsaka eða láta rannsaka allt það, er samþykkt þessi fjallar um svo og annað það, er varðar heilbrigði manna eða þrifnaðarháttu, hvort heldur er á almannafæri eða hjá einstaklingum, utan húss eða innan.

- a. Nefndin hefur eftirlit með almennum þrifnaði og hreinlæti utan húss og lætur fara fram hreinsun á lóðum og lendum á hverju vori og endranær eftir þörfum. Nefndin getur krafist lagfæringa og viðgerða á lóðum og portum, ef nauðsynlegt þykir til þrifnaðar.
- b. Nefndin hefur eftirlit með vatnsveitu og vatnsbólum, sömuleiðis með vatni á sund- og baðstöðum, og lætur hún taka af vatninu sýni til rannsóknar svo oft, sem þörf er á. Nefndin getur bannað notkun vatns úr vatnsveitu eða öðrum vatnsbólum og látið loka sund- og baðstöðum, ef hún telur þess þörf.
- c. Nefndin hefur eftirlit með allri fráræslu, almenningssalernum og meðferð á sorpi úr húsum. Hún getur bannað notkun á skolpræsum og vatns- og skolprennum, ef henni þykir þurfa.
- d. Nefndin gerir ráðstafanir til upprætingar hvers konar meindýra úr húsum og hibýlum og getur bannað afnot húsnæðis, unz dýrin hafa verið upprætt. Nefndin getur krafist þess, að hús séu gerð rottuheld.
- e. Nefndin hefur eftirlit með leiguíbúðum, kjallaraíbúðum og öllum lélegum íbúðum og gengst árlega fyrir skoðun á þeim. Nefndin getur bannað afnot íbúða, ef hún telur þær hættulegar heilsu og lífi þeirra, sem í þeim búa.
- f. Nefndin hefur eftirlit með öllum stofnunum, fyrirtækjum og rekstri, sem um er fjallað í VIII.—XXI. kafla þessarar samþykktar, og getur krafist endurbóta og lagfæringa á húsnæði, tækjum, aðbúnaði og frágangi svo og hreinsunar og hreingerningar, ef hún telur þess þörf. Nefndin getur bannað afnot húsnæðis, sem um ræðir í þessari grein, ef hún telur það hættulegt heilsu og lífi þeirra, sem við eiga að búa. Heimilt er nefndinni að stöðva rekstur um stundarsakir, þar til ráðin hefur verið bót á því, sem aflaga fór.
- g. Nefndin getur gert ráðstafanir til útrýmingar hvers konar óskiladýra.
- h. Nefndin heldur skrá yfir allar þær stofnanir, fyrirtæki og rekstur, sem um er fjallað í samþykkt þessari.
- i. Nefndin aðstoðar héraðslækni við hvers konar sóttvarnir eftir því, sem hann telur þörf á. Ef nauðsyn ber til, er henni heimilt að ráða starfsfólk til bráðabirgða til sóttgæzlu, eftirlits eða hjúkrunar, en leita skal hún þá samþykkis hreppsnefndar svo fljótt sem auðið er. (Sbr. 9. gr., 2. mgr.).
- j. Nefndin hefur heimild til að gera ríkari kröfur til tryggingar þrifnaði og holl-

ustuháttum en beinlínis er fyrir mælt í samþykkt þessari, að því er varðar hvert einstakt atriði. En jafnan skulu þær kröfur vera í samræmi við ákvæði samþykktarinnar um hliðstæð atriði eða almennt viðurkenndar þrífnaðar- og heilbrigðisreglur.

- k. Nefndin tilkynnir hlutaðeigendum þau ákvæði þessarar samþykktar, almennra laga og annarra reglugerða, er að heilbrigðismálum lúta og þá varða. Sama máli gegnir um ákvæði, er hún kann að setja samkvæmt heimild í j-lið þessarar greinar. Ályktanir og fyrirmæli nefndarinnar um umbætur eða aðrar ráðstafanir skulu tilkynnt bréflega þeim, er þau varða.

C. Ýmis ákvæði.

11. gr.

Ekk má setja á fót neina þá stofnun eða fyrirtæki né hefja neinn þann rekstur, sem um er fjallað í VIII.—XIX. og XXI. kafla þessarar samþykktar, nema heilbrigðisnefnd hafi veitt leyfi til af sinni hálfu og farið sé eftir fyrirmælum hennar um allt, er varðar hollustuhætti. Slíkt leyfi þarf einnig til fyrirhugaðra breytinga á húsakynnum eða rekstri.

Öllum, sem hlut eiga að máli, er skylt að veita nefndinni eða umboðsmönnum hennar nauðsynlegan aðgang til eftirlits að stofnun þeirri, fyrirtæki eða rekstri, er þeir eiga að stýra.

12. gr.

Starfsfólk þeirra stofnana og fyrirtækja, sem um er fjallað í X. og XII.—XIX. kafla þessarar samþykktar, skal sanna árlega með læknisvottorði, og oftast ef þurfa þykir, að það sé ekki haldið neinum þeim sjúkdómi, kvilla eða óþrifum, sem öðrum getur stafað hætta af eða vakið getur ógeð þeirra, sem við það eiga skipti. Það skal í starfi sínu gæta svo rækilega hreinlætis, sem auðið er, ganga hreinlega til fara og þokkalega, sápuþvo sér um hendur hverju sinni, eftir að hafa gengið til salernis og endranær eftir þörfum. Starfsfólk í neyzluvörubúðum skal klæðast hreinum hlífðar-fötum við starf, og stúlkur skulu hafa hreina kappu á höfði.

13. gr.

Húsakynni þeirra stofnana og fyrirtækja, sem um er fjallað í X. og XII.—XIX. kafla þessarar samþykktar, skulu fullnægja þessum almennu skilyrðum: vera rúm-góð, björt, hæfilega hituð og vel loftræst og að öllu leyti sæmilegur dvalarstaður mönnum.

Í húsakynnum þeim, sem um er fjallað í IX., XII., XIII., XV., XVI., XVIII. og XIX. kafla samþykktarinnar, skulu gólf lögð gólfdukk eða öðru jafngildi, loft máluð og veggir málaðir eða á annan hátt þannig frá þeim gengið, að auðvelt sé að halda þeim hreinum. Ákvæði þessarar málsgreinar taka einnig til húsakynna, sem um ræðir í XIII. kafla, 68—71. og 80. gr.

14. gr.

Í stofnunum þeim og fyrirtækjum, sem um er fjallað í X. og XII.—XIX. kafla þessarar samþykktar, skal starfsfólk eiga greiðan aðgang að fatageymslun, rennandi vatni, hæfilega mörgum salernum svo og þvagstæðum, ef þurfa þykir. Einnig skal það hafa aðgang að handlaugum, hreinum handklæðum eða pappírs-þurrkum og öðrum nauðsynlegum hreinlætisgögnum. Gestum skal séð fyrir sams konar þægindum á öllum stöðum, sem þeim eru ætlaðir til afnota, og skulu konur vera sér um salerni og karlar sér.

15. gr.

Húsakynnum þeirra stofnana og fyrirtækja, sem um er fjallað í X.—XIX. kafla þessarar samþykktar, skal haldið svo hreinum og snyrtilegum sem auðið er.

Þar sem einhvers konar starfsemi fer fram að staðaldri, skulu gólf þvegin daglega og oftár, ef þurfa þykir. Ekki má sópa gólf. Áhöld og innanstokksmuni, lausa og fasta, skal þvo eða hreinsa á viðunandi hátt eftir þörfum. Allsherjar hreingerning skal fara fram a. m. k. einu sinni á ári.

Ekki má hleypa hundum eða öðrum húsdýrum inn í húsakynni þau, sem um ræðir í þessari grein.

II. KAFLI

Um hreinlæti og þrifnað utan húss.

16. gr.

Gæta skal ákvæða 10. gr. a og 17.—20. gr. að því er varðar hreinlæti og þrifnað utan húss og eftirlit með því.

17. gr.

Skýlt er lóðareigendum, á sinn kostnað, að halda lóðum sínum hreinum og þrifalegum, og getur heilbrigðisnefnd fyrirskipað umbætur á lóðum og girðingum í þrifnaðarskyni.

Girðingar kringum hús og lóðir skulu þannig gerðar, að rottur og mýs geti ekki gert sér hreiður í þeim.

18. gr.

Ekki má fleygja á almannafæri, í læki, höfnina eða í fjörur neins konar rusli eða úrgangi. Sama mál gegnir um lóðir annarra manna.

Ekki má heldur skilja eftir á almannafæri grjót, möl, timbur, né annað byggingarefni.

19. gr.

Flutningtæki, sem fara um götur kaupsins, skulu þannig gerð, að flutningurinn valdi ekki óþrifnaði. Ef eitthvað slæðist eða hrynur niður við flutning, skal þeim er flytur, skýlt að hreinsa það upp þegar í stað.

Áburð og annan úrgang, sem óþef getur lagt af, má einungis flytja um kaup-túnið á tilteknum tímum og eftir tilteknum götum samkvæmt nánari fyrirmælum.

20. gr.

Eigi má hengja upp eða leggja við almannafæri fiskiföng eða annað það, sem óþrifnaði eða óþef getur valdið.

Ekki má heldur hrista eða berja fatnað, ábreiður eða annað þess konar á svölum eða út um glugga, sem víta út að götum.

21. gr.

Sorphaugar, opnar safngryfjur eða forir mega ekki vera í kaupsinu. Skilyrðislaust er bannað að bera salernisáburð í garða.

Á tún eða í garða, sem liggja nærri almannafæri, má ekki bera fiskúrgang né neinn þann áburð, sem megnan þef leggur af. Hrossatað, sauðatað og kúamykja er þó undanskilið þessu ákvæði.

22. gr.

Götu kaupsins, fjörur, hafnarbakka, ræsi og annað þess háttar, skal hreinsa á kostnað hreppsins, svo oft sem heilbrigðisnefnd telur nauðsynlegt.

III. KAFLI

Um vatnsveitu, vatnsból og frárennsli.

23. gr.

Umfram það, sem fyrir er mælt í 55. gr. lögreglusamþykktar fyrir Suður-Múla-sýslu, skal gætt ákvæða 10. gr. b, svo og 24.—29. gr., að því er varðar vatnsveitu, vatnsból og frárennsli og eftirlit með því.

24. gr.

Neyzluvatn til allra bygginga á samþykktarsvæðinu skal tekið úr vatnsveitu Eskifjarðarhrepps jafnskjótt og vatnsveitan nær til þeirra, sbr. reglugerð nr. 152 28. okt. 1961.

Vatn til skipa skal taka úr vatnsveitu hreppsins, einnig til þvotta á fiskibátum, lestum og þilfari.

25. gr.

Sé ný vatnsveita lögð eða vatnsveitu breytt, skal fyrst leita umsagnar og samþykkis heilbrigðisnefndar. Sama máli gegnir um lagningu holræsa.

26. gr.

Öllum húseigendum í kaптúninu skal skylt að leggja nægilega við og hallandi holræsi frá húsi sínu í göturæsi, þar sem til þeirra næst. Skulu þessi ræsi ekki verr gerð en aðalveitan. Eftir þeim skal leiða allt skolp frá húsinu, sömuleiðis regnvatn. eftir því sem við verður komið

Húseigandi skal á sinn kostnað sjá um hreinsun á ræsum þeim, er frá húsinu ganga, og gæta þess, að frárennsli í þeim stiflist ekki.

27. gr.

Þar á samþykktarsvæðinu, sem með engu móti næst til götuholræsa, skal veita skolpi eftir vatnsheldum holræsum gegnum rotþrær eða í lokaðar safngryfjur. Gerð og fyrirkomulag slíkrar fráræslu skal háð samþykki heilbrigðisnefndar.

28. gr.

Ef skolp er mengað daunillum efnum eða öðru, er þarfnast sérstakrar meðferðar, skal farið með það hverju sinni eftir fyrirmælum nefndarinnar.

29. gr.

Skolp skal yfirleitt leggja til sjávar í fullkomnum ræsum og skulu þau ná út fyrir stórstraumsfjöruborð.

IV. KAFLI

Um reyk og mengaðar gufur.

30. gr.

Húseigendum skal skylt að halda kyndingartækjum sínum í því lagi, að þau reyki ekki eða valdi sótmyndun.

Í sambandi við verksmiðjur og iðnað, þar sem reykur eða daunillar gufur myndast, getur heilbrigðisnefnd sett reglur um hæð reykháfa og annan útbúnað, til að koma í veg fyrir, að óþrifnaður hljótist af.

V. KAFLI

Um salerni og sorphreinsun.

31. gr.

Öll salerni á samþykktarsvæðinu skulu vera vatnssalerni, enda nái holræsa-kerfi til hússins. Skyld er að leita fyrir mæla heilbrigðisnefndar um frágang og tæmingu salerna af öðrum gerðum. Heilbrigðisnefnd getur fyrirskipað breytingar og umbætur á salernum, ef þurfa þykir, þar með talin vatnssalerni. Nefndin getur einnig fyrirskipað uppsetningu almenningssalerna og þvagstæða, ef henni þykir þurfa.

32. gr.

Hverju húsi skulu fylgja nægilega mörg sorpílát úr málm og ákveður heilbrigðisnefnd stærð og gerð þeirra. Í þau skal láta allt sorp, ösku og rusl úr húsinu og af lóðinni. Þau skulu standa á þéttri undirstöðu og jafnan vera lokuð, nema meðan þau eru tæmd eða í þau látið.

Skarnrennur má ekki leggja í hús, nema heilbrigðisnefnd fallist á frágang þeirra.

33. gr.

Sorpílát skulu tæmd áður en þau fyllast og sorpið flutt burtu. Hreppsnefnd sér um brottflutninginn og ákveður, í samráði við heilbrigðisnefnd, tilhögun hans og hvernig sorpinu skuli eytt eða fyrir komið. Skal í því efni gætt 19. gr. þessarar samþykktar og séð svo um, að óþrifnaður og óþefur berist ekki frá sorphaugum til mannabyggða.

VI KAFLI

Um íbúðarhúsnæði.

34. gr.

Um gerð íbúða og íbúðarherbergja fer samkvæmt því er segir í fyrirmynd æð byggingarsamþykktum, sbr. auglýsing nr. 97 18. ágúst 1948.

Um íbúðir og íbúðarherbergi í kjöllum fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gildi um það efni (sbr. lög nr. 57 14. júní 1929, um íbúð í kjöllum), svo og eftir fyrirnefndri byggingarsamþykkt. Auk þess skal gætt ákvæða 10. gr. d, e og h og 34.—37. gr. samþykktar þessarar.

35. gr.

Í íbúð mega ekki búa fleiri en svo, að 4.3 fermetrar gólfplatar og 10 rúm-metrar loftrýmis komi minnst á hvern íbúa, og séu þá einungis talin sjálf íbúðarherbergin.

Það telst og of lítið húsnæði, ef drengir og stúlkur, eldri en 10 ára, þurfa að sofa í sama herbergi.

Hverju íbúðarherbergi skal séð fyrir nægum hita, ljósi og rakavörn.

36. gr.

Skyld er hverjum íbúa að halda íbúð sinni hreinni og saggalausri eftir föngum.

37. gr.

Eigendum íbúðarhúsnæðis er skyld að halda húsum sínum vel við, utan sem innan. Sama máli gegnir um leiguíbúðir.

38. gr.

Búi húseigandi ekki sjálfur í húsi sínu, skal hann ætíð hafa þar fullveðja um-boðsmenn, sem heilbrigðisnefnd getur snúið sér til, ef þörf gerist.

VII. KAFLI

Um meindýr hvers konar.

39. gr.

Húsráðendum er skylt að tilkynna heilbrigðisnefnd, ef vart verður meindýra í húsum þeirra, hvort sem þau eru notuð til íbúðar, geymslu eða einhvers konar rekstrar.

Óheimilt er að leigja íbúðir, þar sem meindýra verður vart, fyrr en þau hafa verið upprætt. Enginn má flytja úr þess háttar íbúð í aðra, nema gerðar séu ráðstafanir, sem heilbrigðisnefnd metur gildar, til þess að meindýr berist ekki með honum.

Skylt er húsráðanda að uppræta meindýr úr húsum sínum og hlíta um það fyrirmælum heilbrigðisnefndar í hvívetna.

Að öðru leyti skal gæta ákvæða 1. gr. d.

40. gr.

Skylt er uppboðshaldara, fornsala og öðrum, er taka notaðan fatnað, rúmföt eða annan skyldan varning til sölu, að láta dauðhreinsa hann á þann hátt, er heilbrigðisnefnd mælir fyrir um.

VIII. KAFLI

Um gripahús, búrekstur og gæzlu húsdýra.

41. gr.

Ekki má nema að fengnu leyfi hreppsnefndar og heilbrigðisnefndar reisa búpeningshús, haughús, áburðarhús, safnhús eða safngryfjur né hefja búrekstur á skipulagssvæði Eskifjarðarkauptúns, gegnir þar sama máli um alifugla- og loðdýrarækt.

42. gr.

Samkvæmt 11. gr. samþykktar þessarar þarf leyfi heilbrigðisnefndar til hvers konar atvinnurekstrar, sem um er rætt í VII. kafla. Undanskilinn er þó búrekstur á lögbýlum og í tilraunaskyni af opinberri hálfu, en slíkur búrekstur skal þó háður eftirliti nefndarinnar, sbr. 10. gr. f.

43. gr.

Búpening má ekki hafa í sama húsi og mannaíbúð. Gripahús mega ekki standa nær íbúðarhúsi eða alfaravegi en 10 metra og ekki nær vatnsbóli en 15 metra og þá því aðeins, að jafnvægi halli frá vatnsbóli.

44. gr.

Búpeningur má ekki ganga laus innan kaupsins, og getur heilbrigðisnefnd bannað rekstur búpenings gegnum íbúðarhverfi.

IX. KAFLI

Um vinnustöðvar iðju-, iðnaðar- og verkafólks.

45. gr.

Um vinnustöðvar hvers konar, þar með taldar verbúðir, skipaafgreiðslustöðvar, verkamannaskýli og fiskverkunarstöðvar fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni. (Sbr. lög nr. 23 1. febr. 1952, um öryggisráðstaf-

anir á vinnustöðum, reglugerð nr. 10 16. febr. 1929, um eftirlit með verksmiðjum og vélum með breytingum skv. reglugerð nr. 95 30. júní 1941).

Umfram það, sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglugerðum, skal gætt ákvæða 1. gr. f, 11. og 46.—47. gr.

46. gr.

Peir, sem hafa með höndum iðju, iðnað eða annan atvinnurekstur á sérstökum vinnustöðvum, þegar samþykkt þessi gengur í gildi, skulu þegar í stað tilkynna það heilbrigðisnefnd. Getur þá heilbrigðisnefnd krafist lagfæringa á því, sem á skortir, að fylgt sé fyrirskipuðum reglum, og veitt til þess hæfilegan frest.

47. gr.

Fyrir þær vinnustöðvar, sem um ræðir í þessum kafla, getur heilbrigðisnefnd sett frekari ákvæði um eftirfarandi atriði, ef þörf er á: loftræstingu, loftrými, næga birtu og hita eftir tegund vinnunnar, aðgang að salernum og handlaugum, ræstingu og sérstakar ráðstafanir, ef um óholla vinnu er að ræða.

X. KAFLI

Um skrifstofur, bókasöfn, afgreiðslustofur og verzlunarbúðir, sem ekki lúta sérstökum fyrirmælum í samþykkt þessari.

48. gr.

Lofthæð í skrifstofum, lesstofum, afgreiðslustofum og verzlunarbúðum skal eigi vera minni en 2.5 m og loftrými á hvern starfsmann a. m. k. 10 rúmmetrar. Vélknúin loftræstingartæki skulu sett þar, sem rykmyndun er mikil, og áklæði, vefnaðarvörustranga og annað af slíku tagi skal hreinsa með ryksugu öðru hverju.

49. gr.

Að öðru leyti skal gætt ákvæða 10. gr. f og 11.—15. gr. samþykktar þessarar.

XI. KAFLI

Um geymslu söluvarnings.

50. gr.

Vörugeymslur skulu vera vel loftræstar, rakalausar og rottuheldar.

51. gr.

Að öðru leyti skal gætt ákvæða 10. gr. f, 11., 15. og 39. greinar samþykktar þessarar.

XII. KAFLI

Um skóla og kennslustaði.

52. gr.

Um skólahúsnaði og heilbrigðiseftirlit í skólum fer eftir almennum lögum og reglugerðum, sem í gildi eru á hverjum tíma. Sbr. lög nr. 61 8. júní 1957 og reglugerð nr. 214 22. jan. 1958, um heilsuvernd í skólum. 9. gr. berklavarnaþega, nr. 66 30. des. 1939 og 11. gr. farsóttalaga, nr. 10 19. marz 1958).

Þá skal og gætt ákvæða 10. gr. f, 11.—15. gr. og 53.—60. gr. þessarar samþykktar.

53. gr.

Lofthæð í stofum, sem notaðar eru til kennslu, skal vera a. m. k. 3 m og gólf-flötur á hvern nemanda a. m. k. 1.4 fermetrar. Ljósflötur glugga skal vera minnst $\frac{1}{6}$ gólfflatar, og mega gluggar ekki vita móti norðri. Ekkert sé í nánd við þá, er dregið geti úr birtunni að öllum jafnaði. Birta skal falla inn á vinstri hönd. Í þeim kennslustundum, sem nota þarf gerviljós, skal ljósmagn á hverju skólaborði vera a. m. k. 60 Hefner-Lux og ljósgjafa þannig fyrir komið, að ekki falli skuggar á borðin.

Hiti í kennslustofum skal að jafnaði ekki vera minni en 18—19° C, og hitamælir skal vera í hverri kennslustofu.

54. gr.

Hver nemandi skal eiga aðgang að sérstökum fatasnaga og sérstöku hólfi til geymslu á hlífðar- og skófatnaði. Ekki má geyma fatnað í kennslustofum né ganga þangað inn á útiskóm.

55. gr.

Ekki mega nemendur nota sameiginleg drykkjarilát, og jafnan skal drykkjarbúnaður þannig gerður, að ekki þurfi að snerta hann með vörum, þegar drukkið er.

56. gr.

Greiður aðgangur sé að vatnssalernum og handlaugum. Skulu þau ekki færri en svo, að eitt salerni komi á hverja 30 piltar og eitt á hverjar 20 stúlkur. Auk þess skulu piltar hafa aðgang að þvagstæðum.

57. gr.

Skóla skal fylgja leikvöllur með nauðsynlegum tækjum til íþróttar- og leikiðkana.

58. gr.

Skólahúsnæði má ekki lána til annarra nota en skólahalds, nema með leyfi heilbrigðisnefndar.

59. gr.

Sé börn í heimavist, skal auk íveruherbergja sjá þeim fyrir matstofu, setustofu og lestrarstofu. Um íveruherbergin skulu gilda sömu reglur og venjulegt íbúðarhúsnæði.

60. gr.

Héraðslæknir gegnir skólalæknisstörfum, og hefur hann eftirlit með heilsufari og þrifum nemenda og sér um, að fylgt sé fram í skólum fyrirmælum heilbrigðisnefndar, þessarar samþykktar og almennra laga og reglugerða, er að heilbrigðismálum lúta. Lætur hann heilbrigðisnefnd í té skýrslur um þann þátt starfsins, er hana varðar.

XIII. KAFLI

Um kirkjur og almenn samkomuhús.

61. gr.

Gæta skal ákvæða 10. gr. f, 11. og 13.—15. gr. samþykktar þessarar.

62. gr.

Ókistulögð lík má aldrei geyma í kirkju. Heilbrigðisnefnd getur og bannað geymslu kistulagðra líka í kirkju, verði líkgeymsla byggð á samþykktarsvæðinu.

XIV. KAFLI

Um eftirlit með matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum.

63. gr.

Heilbrigðisnefnd aðstoðar lögreglustjóra við almennt eftirlit með matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum skv. lögum nr. 24 1. febr. 1936. Skal í því sambandi gætt ákvæða almennra laga og reglugerða, sem hverju sinni gilda um það efni. (Sbr. áður nefnd lög nr. 24 1. febr. 1936 og reglugerðir skv. þeim lögum, svo sem reglugerð nr. 49 15. júlí 1936, reglugerð nr. 17 22. febr. 1939, reglugerð nr. 157 4. sept. 1953, um mjólk og mjólkurvörur, lög nr. 5 22. febr. 1949, um kjötmát o. fl., og reglugerð nr. 155 8. sept. 1949, um sama efni).

Þá skal og gætt ákvæða 10. gr. f, d, 11.—15. gr. og 64.—80. gr. þessarar samþykktar.

A. Almenn ákvæði.

64. gr.

- a. Ekki má vera innangengt milli neyzlu- og nauðsynjavörubúða eða geymslna og íbúðarherbergja eða annars húsnæðis, sem rekstrinum er óviðkomandi.
- b. Lofthæð húsakynna skal vera a. m. k. 2,5 metrar. Vélknúin loftræstingatæki skulu sett þar, sem heilbrigðisnefnd telur þess þörf.
- c. Búðir og matvælagarðarhús skulu varin rottum, músum, flugum og öðrum meindýrum.
- d. Aldrei má fara höndum um óumbúna vöru, sem ætluð er til neyzlu, eins og hún kemur úr búð. Nota skal til afgreiðslu á henni þar til gerð, hentug áhöld.
- e. Til umbúða má aðeins nota hreinan umbúðapappír eða annað jafngildi.
- f. Vöru, sem seld er í neyzluvörubúðum, má aldrei neyta þar inni, nema húsa-kynni og annar búnaður sé til þess gerður og leyfi heilbrigðisnefndar til þess sé fengið.
- g. Í búðum og matvælasölustöðum skulu vera lokuð ílát undir úrgang, og séu þau tæmd daglega.

B. Um mjólk og mjólkurvöru.

65. gr.

Verði starfrækt mjólkurbúð á samþykktarsvæðinu, skulu gilda um rekstur hennar ákvæði 63. gr. eftir því, sem við getur átt.

Enn fremur getur heilbrigðisnefnd ákveðið, að þar megi einungis geyma og selja gerilsneydda mjólk.

66. gr.

Heilbrigðisnefnd getur leyft framleiðendum að selja til neytenda ógerilsneydda mjólk milliliðalaust, ef fylgt er ákvæðum þeirra laga og reglugerða, sem vísað er til í 63. gr., svo og þeirra, er síðar kunna að gildi um sama efni. Aldrei má þó mjólk, sem seld er á þennan hátt, vera sambland mjólkur frá tveimur eða fleiri framleiðendum.

Á veitinga- og matsöluhúsum má selja ógerilsneydda mjólk eftir sömu reglum, meðan gerilsneyðingu verður ekki við komið.

67. gr.

Um sölu á rjómaís fer eftir bráðabirgðareglum nr. 57 12. marz 1941 og öðrum þeim reglum, sem þar um kunna að verða settar.

C. Um brauðgerðarhús, brauðbúðir og heimabakstur.

68. gr.

Öll óumbúin vara skal geymd í luktum skápum. Brauð, sem ekki verða afgreidd með sérstökum tækjum (sbr. 64. gr. d), skulu geymd og afhent í sérstökum umbúðum. Hillur skulu vera minnst 1 cm frá vegg.

69. gr.

Deig má ekki hnoða með öðru en höndum og þar til gerðum vélum.

70. gr.

Brauðvörur má aldrei hafa á boðstólum á götum úti eða á torgum, né ganga með þær milli húsa í framboðsskyni. Flytja skal slíkar vörur milli brauðgerðarhúsa og búða í lokuðum og rykheldum kössum.

71. gr.

Heimabakaða brauðvöru má ekki selja, nema heilbrigðisnefnd hafi veitt leyfi til og farið sé að fyrirmælum hennar um allt, er máli skiptir.

D. Um meðferð og sölu kjötvöru.

72. gr.

Kjöt og kjötvöru til daglegrar neyzlu má einungis selja í sérstökum kjötbúðum eða deildum. Þó getur heilbrigðisnefnd veitt undanþágu frá þessu ákvæði um stundarsakir, ef nauðsyn ber til.

Í kjötbúðum má einnig selja harðfisk og frystan fisk í umbúðum, nýjan og reyktan lax og silung, síld, fiskfars, niðursuðuvörur, feitmeti, áskurð, ost, egg, kartöflur, rófur og grænmeti, svo og aðrar matvörur, er heilbrigðisnefnd leyfir sölu á þar. Jafnan skal þess gætt, að vörurnar snerti ekki aðrar óvarðar vörur.

Um kjötbúðir gilda sérstaklega þessi fyrirmæli:

- Gólf kjötbúðar skal vera vatnshelt og lagt flisum eða öðru jafngildi. Rás skal vera úr gólfi niður í skolpræsi. Veggir skulu lagðir flisum eða glerjaðir a. m. k. 1.8 m frá gólfi, nema heilbrigðisnefnd leyfi annað, en búðin að öðru leyti máluð.
- Botn búðarborða skal vera a. m. k. 15 cm frá gólfi. Borð skulu lögð gleri, marmara eða öðru jafngildi. Matvæli, sem standa á borðum, skulu varin gleri.
- Kjötkrókar og kjötstengur skulu vera úr gljáðum málmí eða öðru hreinlegu efni og ekki vera nær vegg en svo, að kjöt það, sem þar hangir, snerti ekki vegginn.
- Umbúðalausar vörur, sem neyta má án frekari matreiðslu, skulu geymdar í luktum glerskápum.
- Kæliklefi eða kælikápur skal vera í hverri kjötbúð.

E. Um meðferð og sölu á neyzlufiski.

73. gr.

Í fiskverkunarhúsum skulu vera steinsteypt gólf með niðurfallsopi, einu eða fleirum, og hallast gólfið að þeim. Veggir skulu kalkaðir, nema heilbrigðisnefnd leyfi aðra tilhögun. Vatnsleiðsla skal vera um allt húsið.

Staðsetning fiskhjalla til þurrkunar á skreið skal háð samþykki heilbrigðisnefndar.

74. gr.

Með þeim undantekningum, er um getur í 75. og 76. gr., skal selja unninn og óunninn neyzlufisk í sérstökum fiskubúðum. Þar má einnig selja niðursuðuvörur, sjófugl, hval, sel, hákarl, og aðra þá vöru, er heilbrigðisnefnd leyfir sölu á þar.

Um fiskbúðir gilda sérstaklega þessi fyrirmæli:

- a. Gólf skal vera úr terrazzo eða öðru jafngildi, með niðurfalli og hæfilegum halla að því.
- b. Gengið sé þannig frá veggjum, að auðvelt sé að hreinsa þá.
- c. Búðarborð skulu vera skúffulaus og klædd ryðfríum stálplötum eða öðru jafngildi. Skal þannig frá þeim gengið, að auðvelt sé að hreinsa undan þeim.
- d. Geymsluklefi skal fylgja hverri búð.
- e. Fiskbúð sé ekki upphituð, en sjá skal starfsfólki fyrir upphituðum klefa eða herbergi til fataskipta og dvalar.
- f. Í búð eða geymsluklefa skal vera þvottaker með rennandi vatni til fiskþvotta. Einnig skal vera þar lokað ílát undir fiskúrgang, og ber að hreinsa það daglega.
- g. Í búðinni skulu vera trog eða bakkar undir fisk. Trog skulu vera græn máluð utan en ljósmáluð innan og gót á botni.
- h. Kassar, sem notaðir eru til flutnings á fiski úr fiskbúðum til neytenda, skulu vera með loki, græn málaðir utan en ljósmálaðir innan og á þá málað nafn eða merki eiganda.
- i. Ekki má láta fisk liggja á gólfi í búð eða geymslu.

75. gr.

Heilbrigðisnefnd getur til bráðabirgða leyft sölu á neyzlufiski annars staðar en í sérstökum fiskubúðum. Slík starfsemi skal að sjálfsögðu háð eftirliti nefndarinnar sem annað það, er að meðferð og sölu neyzluvarnings lýtur, og skal hún háð ákvæðum 11.—15. gr., svo og 74. gr., eftir því, sem við verður komið.

76. gr.

Heimilt er sjómönnum að selja eigin afla úr bát, á landingarstað eða á götu. Við götusölu skal nota hreinlega, málaða vagna og segir heilbrigðisnefnd fyrir um gerð þeirra. Hverjum vagni skal fylgja lokað ílát undir úrgang.

77. gr.

Frá 1. maí til septemberloka, má ekki selja óslægðan fisk, og aldrei má selja fisk, sem hefur ekki verið slægður innan sólarhrings frá því að hann veiddist.

78. gr.

Allur neyzlufiskur skal vera hreinn, óskemmdur, ómarinn og að öllu leyti óaðfinnanlegur.

79. gr.

Við flutning á fiski skal ætíð gætt fyllsta hreinlætis. Sama gildir, ef fiskur er lagður frá sér úti við.

F. Um meðferð og sölu annarrar neyzluvöru.

80. gr.

Kornvara, kex, sykur og önnur neyzluvara, sem ekki eru sérstök ákvæði um í samþykkt þessari, og vegin er eða mæld, jafnóðum og sala fer fram, skal geymd í vel luktum skúffum eða ílátum, er aldrei mega standa opin.

Smjör, smjörliki og ost skal geyma í luktum glerskápum.

XV. KAFLI

Um gistihús, matsölur og aðra veitingastaði.

81. gr.

Hver sá, er rekur eða hyggst reka á samþykktarsvæðinu gistihús, matsölu eða veitingahús hvers konar, skal gæta fyrir mæla laga nr. 53 20. apríl 1963, um veitingasölu, gististaðhald o. fl. Einnig skal gæta ákvæða III. kafla lögreglusamþykktar fyrir Suður-Múlasýslu og fyrir mæla 10. gr. f, 11.—15. og 82.—86. gr. þessarar samþykktar.

82. gr.

Gistihús er hvert það hús eða húshluti, þar sem menn dveljast nætursakir fyrir borgun.

Herbergi, sem leigt er til næturgistingar, skal ekki vera minna en svo, að 8 rúmmetrar loftrýmis og 3.4 fermetrar gólfflatar komi á hvern gest. Skulu þau að öðru leyti fullnægja sömu skilyrðum, sem sett eru um venjuleg íbúðarherbergi.

Rúmfatnaður skal ætíð vera þökkalegur, heill, hreinn og laus við ólykt. Skipta skal líni við hvern gest og minnst vikulega.

Gestir skulu hafa aðgang að baði.

83. gr.

Herbergi, sem sjúkur maður hefur legið í, ber að sótthreinsa, áður en það er notað að nýju, nema héraðslæknir telji óþarft. Sama máli gegnir um rúmfatnað og aðra muni, er hinn sjúki hefur notað.

84. gr.

Veitingastofa er hvert það hús eða húshluti, þar sem menn geta fengið neyzluvörur til neyzlu á staðnum gegn borgun, þar með taldar ölstofur.

Lágmarksloft hæð í veitingastofu skal vera 2.5 m og gólfflatar minnst 30 fermetrar. Inngangur skal vera um anddyri.

85. gr.

Um meðferð og geymslu matar og annarrar neyzluvöru, sem framreidd er á matsölu- og veitingastöðum, fer eftir almennum lögum og reglum, er hverju sinni gilda um það efni, svo og ákvæðum þessarar samþykktar.

Öll matar- og drykkjaráhöld, sem gestum eru borin, skulu vera heil og hrein og þola suðu eða aðra sótthreinsun hverju sinni eftir notkun.

86. gr.

Á veitingahúsum, þar sem heitir réttir eða drykkir eru framreiddir, skal vera sérstakt eldhús með fullkomnum tækjum til matreiðslu og uppvotta.

Réttir, sem ekki er neytt innan 4 klst. frá tilbúningi, skulu geymdir í kælskápi, þar sem hitastig er undir 5° C. Heita rétti skal hins vegar geyma í minnst 60° C. hita, unz þeirra er neytt.

XVI. KAFLI

Um rakarastofur, hárgreiðslu- og snyrtistofur.

87. gr.

Verði stofnsett og rekið á samþykktarsvæðinu eitthvert þeirra fyrirtækja, sem í kafla þessum greinir, skal gætt ákvæða 10. gr. f, 11.—15. gr. og 88.—89. gr. samþykktar þessarar.

88. gr.

Ekki má veita þjónustu því fólki, sem grunur leikur á eða vissa er fyrir, að haldið sé næmum sjúkdómum, sem máli gegnir um fólk með húðsjúkdóma í hársverði eða andliti, nema sannað sé með læknisvottorði, að öðrum stafi ekki hætta af. Öll áhöld skal sótthreinsa vandlega eftir hverja notkun.

89. gr.

Heilbrigðisnefnd getur síðar, ef þurfa þykir, sett frekari ákvæði um fyrirtæki þessi og stofnanir skv. j-lið 10. gr.

XVII. KAFLI

Um ípróttastöðvar og fleira.

90. gr.

Um starfsemi þá og stofnanir, er þessi kafli fjallar um, skal fara eftir ákvæðum ípróttalaga nr. 49 7. apríl 1956 og reglugerða samkvæmt þeim lögum. Gæta skal einnig ákvæða lögreglusamþykktar fyrir Suður-Múlasýslu, og 10. gr. b og f, 11.—15. gr. og 91.—103. gr. þessarar samþykktar, eftir því, sem við getur átt.

A. Um sundlaugar og baðstaði.

91. gr.

Gólf baðherbergja og baðklefa skulu vera flísalögð og veggir flísalagðir, glerj-aðir eða húðaðir öðru jafngildi í 1.80 m hæð.

92. gr.

Sundlaugar skulu vera úr steinsteypu og svo sléttar innan, að auðvelt sé að þvo gólf og vegg. Barmar skulu hærri en gólf eða jarðvegur í kring og ekki hálir að ofan. Meðfram innanverðum laugarbörmum, ofan vatnsborðs, skulu vera vatns-heldar rennur eða ílát, er laugargestir geti hrækt í.

93. gr.

Útisundlaug má ekki vera nær peningshúsum, safngryfjum, sorphaugum eða öðru slíku en 200 metra.

Svo skal um búa, að vatn úr umhverfi sundlaugar geti ekki runnið í hana eða safnast fyrir í kringum hana.

94. gr.

Vatn eða sjór, sem notað er í sundlaugar, skal vera hreint, enda má gerla-fjöldi ekki vera meiri en 1000 í hverjum cm^3 og saurgerlar (*Escherichia coli*) mega ekki finnast í 10 cm^3 .

Tæma skal og hreinsa sundlaug svo oft, er heilbrigðisnefnd telur þörf á. Yfir-borðsóhreinindi skal fjarlægja strax, er þeirra verður vart og sýnileg óhreinindi á botni daglega.

Sundlaugavatn sé $15\text{--}25^\circ \text{C}$. og lofthiti í yfirbyggðum sundlaugum sé $3\text{--}4^\circ$ hærri.

95. gr.

Sundlaug skulu fylgja hæfilega margir búningsklefar, baðklefar með steypi-böðum, salerni og þvagstæði. Skal svo til hagað, að einungis verði gengið úr bún-ingsklefum og salernum í laugina gegnum baðklefa.

Skýlt er að hafa björgunartæki við sundlaugina.

96. gr.

Sundgestum er skylt að sápuþvo sig vandlega, áður en þeir fara í sundlaug. Bannað er að hrækja eða snýta sér í sundlaug eða saurga hana á annan hátt, og er heimilt að vísa sundgestum burt, ef þeir verða uppvisir að slíku.

97. gr.

Takmarka má fjölda sundlaugargesta hverju sinni við það, að minnst 3 fermetrar af yfirborði vatnsins komi á hvern mann.

98. gr.

Ef uppvíst verður, að sundgestur hefur næman sjúkdóm eða óþrifakvilla, opin sár, rennsli úr augum, eyrum eða nefi, áberandi kvef, niðurgang eða aðra kvilla, sem borizt geta manna á milli, ber að synja honum aðgangs að sundlaug.

Ef sundgestur er grunaður um að hafa einhvern slíkan kvilla, skal synja honum aðgangs, nema læknisvottorð komi til.

99. gr.

Ef grunur leikur á, að smitandi sjúkdóma, t. d. fótamyglu (Epidermophytosis interdigitalis plantarum) megi rekja til smitunar í sundlaug, skal tafarlaust gera héraðslækni viðvart og hlíta fyrirmælum hans um varúðarráðstafanir.

100. gr.

Baðföt, handklæði, bursta og annað, sem lánað er sundgestum til afnota, skal sjóða eftir notkun hverju sinni eða leggja í sótthreinsunarlög, eftir nánari fyrirmælum héraðslæknis.

101. gr.

Útibaðstaðir aðrir en sundlaugar, skulu og háðir eftirliti heilbrigðisnefndar. Skal þess einkum gætt, að ekki sé hætta á að vatnið (sjórinn) saurgist frá skolpveitum, sorpi eða þviliku.

Um slíka staði skulu og gilda ákvæði 10. gr. b, 95. gr. 2. mgr. og 98. gr.

B. Um íþróttahús.

102. gr.

Gluggar skulu vera á gagnstæðum hliðum íþróttasala og ljósflötur þeirra helzt ekki minni en $\frac{1}{2}$ gólfflatar. Gólf skulu þannig gerð, að slysaætta verði sem minnst.

Áhöld og dýnur skulu þannig úr garði gerð, að þau safni í sig sem minnstu ryki og auðvelt sé að hreinsa þau.

103. gr.

Í íþróttahúsum eða í sambandi við leikfimisali skulu vera búningsklefar, baðklefar með heitu og köldu vatni, salerni og áhaldageymsla.

Úr búningsklefa sé gengið beint í leikfimisal og jafnan á hreinum skóm.

104. gr.

Íþróttahús má aldrei nota örar en svo, að nægur tími gefist til nauðsynlegrar hreinsunar og loftræstingar.

Um lán á íþróttahúsum til annarra nota gilda ákvæði 58. gr.

C. Um íþróttavelli og útiskemmtistaði.

105. gr.

Íþróttavellir skulu þannig gerðir, að þrífalegir séu og frá þeim leggi sem minnst ryk. Þeir skulu hreinsaðir eftir þörfum.

Heilbrigðisnefnd getur ákveðið, að slíkum völlum fylgi salerni, búningsklefar og böð.

106. gr.

Heilbrigðisnefnd hefur eftirlit með útiskemmtunum. Þeim, sem útiskemmtun heldur, skal skylt að gæta hreinlætis og góðrar umgengni á samkomusvæðinu, eftir nánari fyrirmælum nefndarinnar.

D. Um útileikvelli barna.

107. gr.

Heilbrigðisnefnd setur sérstakar reglur um útileikvelli barna og hefur eftirlit með þeim. Ekki skulu fleiri börn um hvern völl en svo, að minnst 7 fermetrar komi á hvert barn. Af leikvelli skal vera gengt beint á salerni og séu mest 40 börn um hvert. Á leiksvæðinu skal vera aðgangur að drykkjarvatni og skal um það atriði gætt sambærilegra ákvæða um drykkjarvatn í skólum (sbr. 55. gr.).

XVIII. KAFLI

Um sjúkrahús, elliheimili, lækningastofur og tilsvarendi heilbrigðisstofnanir.

108. gr.

Um heilbrigðisstofnanir og tilhögun þeirra fer eftir almennum lögum og reglum, sem um það gilda á hverjum tíma. (Sbr. sjúkrahúsarlög nr. 93 31. des. 1953 og reglugerðir samkvæmt þeim).

Umfram það, sem þar er fyrir mælt, skal gætt ákvæða 10. gr. f og 11.—15. gr. þessarar samþykktar.

XIX. KAFLI

Um vistarverur handtekinna manna.

109. gr.

Verði komið upp fangageymslu á samþykktarsvæðinu, skal gætt ákvæða laga og reglugerða um slíkar stofnanir, sem þá verða í gildi, sömuleiðis ákvæða 10. gr. f, 11. gr. og 13.—15. gr. þessarar samþykktar, eftir því sem við getur átt.

XX. KAFLI

Um eftirlit með skipum, bátum og bifreiðum.

110. gr.

Um eftirlit með skipum og bátum fer eftir almennum lögum og reglugerðum (sbr. lög nr. 50 31. júlí 1959, um eftirlit með skipum, og síðari breytingar á þeim lögum. Enn fremur reglur um eftirlit með skipum og öryggi þeirra, nr. 11 20. jan. 1953, sóttvarnarlög nr. 34 12. apríl 1954 og farsóttalög nr. 10 19. marz 1958).

Að öðru leyti skal gætt ákvæða 10 gr. f og 111.—120. gr. þessarar samþykktar.

111. gr.

Öll skip og bátar, sem skrásett eru á samþykktarsvæðinu eða gerð eru út þaðan, þó skrásett séu annars staðar, skulu háð eftirliti heilbrigðisnefndar. Slíkt eftirlit skal

fyrst og fremst beinast að íbúðum og öðrum vistarverum skipshafna og farþega og öllu öðru, er að hollustuháttum þeirra lýtur, svo og allri umgengi og þrifnaði.

112. gr.

Allar bifreiðar, sem notaðar eru til fólksflutninga gegn greiðslu ökugjalds og skrásettar eru á samþykktarsvæðinu, skulu háðar eftirliti heilbrigðisnefndar um allt, er að hollustuháttum farþega lýtur.

Sama máli gegnir um bifreiðar, sem eru í notkun á samþykktarsvæðinu, þó að skrásettar séu annars staðar.

113. gr.

Vistarverum skipshafna og farþega svo og bifreiðum til mannflutninga, skal ávallt haldið eins hreinum og auðið er.

Um meðferð matvæla á skipum og bátum gilda sömu reglur og á veitingahúsum, eftir því sem við verður komið.

114. gr.

Ekki má flytja með skipum, bátum eða bifreiðum sjúklinga með næma sjúkdóma, nema leyfi héraðslæknis komi til, en hann hefur um það samráð við landlækni, þegar mikið er í húfi.

115. gr.

Verði vart við næman sjúkdóm eða óþrifakvilla svo sem kláða eða lús meðal áhafnar á skipi eða bát, skal skipstjóri eða formaður tilkynna það héraðslækni þegar í stað, enda sé fyrirmælum hans um sóttvarnir eða útrýmingu tafarlaust fylgt.

116. gr.

Um meindýr í skipum eða bátum gilda hliðstæðar reglur þeim, sem í 38. gr. samþykktar þessarar greinir.

117. gr.

Heilbrigðisnefnd getur krafizt þess, ef þurfa þykir, að skipverji leggi fram, áður en hann er skráður í skiprúm, eigi eldra læknisvottorðs en tveggja mánaða, um að hann sé ekki haldinn neinum næmum sjúkdómi eða óþrifakvilla.

118. gr.

Hafnsögumenn, tollþjónar, skipaskoðunarmenn og aðrir eftirlitsmenn, skulu skyldir að tilkynna héraðslækni eða heilbrigðisnefnd allt, sem þeir telja brjóta í bága við samþykkt þessa.

119. gr.

Skipstjórar og útgerðarmenn, bifreiðastjórar og eigendur bifreiða bera ábyrgð á, að fyrirmælum heilbrigðisnefndar og héraðslæknis, samkvæmt ákvæðum samþykktar þessarar, sé framfylgt.

120. gr.

Kyrrsetja má skip eða bát og taka bifreið úr umferð, þar til fyrirskipunum heilbrigðisnefndar og héraðslæknis hefur verið fullnægt.

XXI. KAFLI

Um kirkjugarða, geymslu og meðferð líka.

121. gr.

Um kirkjugarða og meðferð líka fer eftir almennum lögum og reglugerðum, sem á hverjum tíma gilda um það efni. (Sbr. lög nr. 21 23. apríl 1963, um kirkjugarða, og gildandi reglugerðir skv. þeim lögum, enn fremur lög nr. 42 10. nóv. 1913 og reglugerð nr. 24 1. apríl 1936, um mannskaðaskýrslur og rannsókn á fundnum líkum).

Um flutning líka milli sókna fer eftir 6. gr. farsóttalaga nr. 10 19. marz 1958 og ákvæðum reglugerðar nr. 159 27. sept. 1941, um flutning líka.

Að öðru leyti skal gætt ákvæða 10. gr. f, 11. gr. og 122.—129. gr. þessarar samþykktar.

122. gr.

Þá, er gera skal nýjan kirkjugarð eða stækka gamlan, skal sóknarnefnd leita álits héraðslæknis og heilbrigðisnefndar um garðstæðið. Getur heilbrigðisnefnd ákveðið, að garðstæðið sé þurrkað með lokræsum.

123. gr.

Jarðvegsvatn má ekki standa ofar í kirkjugarði en sem svarar $\frac{1}{2}$ m neðan grafarbotns, og skulu grafir vera minnst 2 metra djúpar.

Fjarlægð frá kistuloki að grafarbarmi sé minnst 1.25 m og a. m. k. 30 cm þykkt moldarlag sé á milli grafa.

124. gr.

Vatnsból mega ekki vera nær kirkjugarði á jafnsléttu eða undan brekku en 200 metra.

Matjurtagarðar mega aldrei vera nær kirkjugarði en 50 m og ekki nær en 200 m, halli frá kirkjugarði að þeim.

125. gr.

Heilbrigðisnefnd getur leyft steinsteyptar grafir neðanjarðar og setur þá um þær nánari fyrirmæli. Slíkar grafir má ekki opna, nema undir eftirliti héraðslæknis. Ef lík er grafið upp, hefur héraðslæknir eftirlit með uppgreftinum.

126. gr.

Lík má ekki geyma ókistulögð í heimahúsum lengur en 2 sólarhringa og aldrei lengur en 7 sólarhringa, þó að kistulögð séu, nema sérstakt leyfi héraðslæknis komi til, eða þau séu í loftheldri málmkistu.

Héraðslæknir getur fyrirskipað, að lík fólks, sem dáið hefur úr nænum sjúkdómi, skuli þegar í stað kistulögð.

127. gr.

Fundin og sjórekin lík skal kistuleggja strax, að lokinni lögskipaðri mannskaðarannsókn

128. gr.

Verði komið upp sérstakri líkgeymslu eða líkhúsi á samþykktarsvæðinu, setur heilbrigðisnefnd um það nánari fyrirmæli. Skulu þá þau lík, sem um ræðir í 126. gr., 2. mgr., og 127. gr., flutt í líkhús strax.

129. gr.

Samþykki heilbrigðisnefndar þarf til að taka niðurlagðan kirkjugarð til annarra nota.

XXII. KAFLI

Um aðstoð við sóttvarnir.

130. gr.

Heilbrigðisnefnd skal heimilt, ef hættuleg farsótt kemur upp og héraðslæknir telur nauðsynlegt, að setja um stundarsakir og eftir hans tillögum sérstök fyrir-mæli um hreinlæti, utan húss og innan, meðferð og dreifingu matvæla og annað, er að heilusvernd lýtur.

Gæta skal að öðru leyti ákvæða 10. gr. i.

XXIII. KAFLI

Lokaákvæði.

131. gr.

Hreppsnefnd skal ávallt leita umsagnar heilbrigðisnefndar um hvers konar ráðstafanir og framkvæmdir, er að heilbrigðismálum lúta.

132. gr.

Heilbrigðisnefnd getur látið sérprenta samþykkt þessa, enn fremur einstaka kafla eða greinar hennar og önnur fyrirmæli sín, er almenning varða.

133. gr.

Ef einhver vanrækir að vinna verk, er heilbrigðisnefnd hefur löglega fyrir-skipað, eða verk er ekki unnið á viðunandi hátt, er nefndinni heimilt að láta vinna það á kostnað hans. Kostnaðinn skal þá greiða til bráðabirgða úr sveitar-sjóði, en innheimta síðan hjá hlutaðeigandi, með lögtaki, ef þörf gerist.

134. gr.

Brot gegn ákvæðum þessarar samþykktar eða óhlýðni við löglegar fyrirskip-anir heilbrigðisnefndar varða sektum, allt að 5000 krónum, nema þyngri refsing liggi við að lögum. Sektarféð rennur til sveitarsjóðs. Ef aðili sinnir ekki innan tiltekins frests fyrirmælum heilbrigðisnefndar, getur hún ákveðið honum dagsektir, allt að 1000 krónum, þar til úr er bætt. Dagsektir renna í sveitarsjóð.

135. gr.

Með mál, sem rísa út af brotum á samþykkt þessari, skal fara að hætti opin-berra mála.

136. gr.

Samþykkt þessi öðlast gildi jafnskjótt og hún hefur verið staðfest og birt í Stjórnartíðindum.

Samkvæmt lögum nr. 35 12. febrúar 1940, um heilbrigðissamþykktir, er hér með eftir tillögum landlæknis staðfest framanrituð heilbrigðissamþykkt fyrir Eski-fjarðarhrepp, er hreppsnefndin hefur samþykkt.

Þetta birtist hér með til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 15. febrúar 1964.

Jóhann Hafstein.

Baldur Möller.